

Rim er et av de mest sentrale poetiske virkemidlene i diktningens historie. Rimet brukes dessuten i mange ulike sammenhenger.

Hold min hånd en liten stund!
La meg bare stå og kjenne:
Hun er til. Jeg er hos henne.
Her på jorden finnes *hun*.

André Bjerke

Imagine there's no heaven.
It's easy if you try.
No hell below us.
Above us only sky.

John Lennon

Et rim er altså en gjentakelse av samme språklyd etter bestemte kriterier. To ord rimer når den sist betonte vokal + eventuelle etterfølgende konsonanter er identisk i de to ordene. (full – tull; flåte – gråte). Ordene bør helst ikke være identiske!! Vi skiller mellom "mannlige" og "kvinnelige" rim etter som rimordet ender på trykksterk eller trykklett stavelse (full – tull = mannlig rim; flåte – gråte = kvinnelig rim).

ENDERIM

Når rimet er plassert til slutt i en verslinje, kalles det *enderim*. Dette er nok den mest vanlige formen for rim.

I et dikt er det svært vanlig at enderimene har en fast plass i alle strofene. Da sier vi at diktet har et fast rimmønster. Når vi analyserer dikt kan vi vise rimmønsteret ved å navngi rimene med bokstaver (følg alfabetet). På den måten får vi markert hvilke vers som rimer.

De ensomme ting mellom tingene her **a**
kommer og kaller på meg. **b**
Ingen kan tydelig se hva de er, **a**
de er bare ting – på vei! **b**

Herman Wildenvey

Dersom det er noen vers som ikke rimer, markerer vi dette med 0 (null).

De ulike rimmønstrene har fått egne betegnelser:

- parrim: aabb
- omsluttende rim: abba
- fletterim/sekvensrim: abcabc, aabcccb
- kryssrim: abab
- balladerim: 0a0a
- tiraderim: aaaa

I ALLE DIKT PÅ RIM

I alle dikt på rim
går alle hjem
klokka fem
- mens de i virkeligheten beveger seg
hjemover en time før, eller kanskje
en time seinere, eller kanskje til og
med langt utpå ettermiddagen dagen etter, fulle
av dårlig samvittighet på grunn av krangel
glassknusing hemmelige kyss bak
hemmelige dører og så videre – huff
jeg får gåsehud bare av tanken
- men på rim er det
mye enklere, der går
alle hjem
klokka fem.
Og godt er det – både for
rimet – men også festdeltakeren. Derfor
sier jeg et riktig lenge leve
hurra for rimet – det holder alle dikt
på plass – og også den litt
uregjerlige festdeltaker!
Leve rimet! – I hverdag og fest!

Arild Nyquist

krinkel spinkel sprinkel vinkel	inks sfinks links se også <i>ings</i>	inna binna grinda finna sinna skrinn a', stinn a' o.l.	spinnet stinne pianistinne svinne forsvinne svinnet tinde tinnet infantinne vertinne trinne trinnet tvinne vinde vinne slavinne grevinne ulvinne forvinne
inken blinken brinken drinken finken kinken Lincoln linken radiolinken minken pinken sinken skinken sminken kilevinken	inkt flinkt distinkt instinkt se også <i>ingt</i>	inne inne binde bindet binne forbinde blinde i blinde forblinde gudinne hydrinne finne	inneli kvinnelig ukvinnelig minnelig uminnelig alminnelig ualminnelig opprinnelig evinnelig uovervinnelig
inker blinker brinker drinker finker hinker kinker klinker kvinke linker minker pinker sinker forsinker skinker sminker spinker stinker vinker kilevinker	inn inn in stand-in bind blind din DIN gin finn befinn (deg!)	inn berinne bertuginne kinne kinnet kvinne bekvinne (seg) linne gemalinne minne minnet venninne pinne rinne svigerinne sangerinne elskerinne malerinne tjenerinne berlinerinne, pari- serinne, o.l., se ordene på <i>-mer</i> , <i>-iser</i> o.l.	innelse forbindelse forblindelse opprinnelse minnelse opprinnelse besinnelse
inket blinket hinket klinket minket pinket sinket forsinket sminket spinket stinket vinket	grind hind kinn lind linn min minn (om!)	Ho Chi Minh pinn rinn! sin sinn skinn skinn! skrinn slind spinn priorinne sinne svinn forsvinn! tind tinn trinn tvinn! vind vinn	Ho Chi Minh pinn rinn! sin sinn skinn skinn! skrinn slind spinn priorinne sinne svinn forsvinn! tind tinn trinn tvinn! vind vinn

Utdrag fra "Norsk rimleksikon"

Andre typer enderim basert på hvor ordene befinner seg i verselinjene:

- Innrim: Dersom et ord midt i en verselinje rimer med det siste ordet i linjen.
- Midtrim: Dersom et ord inni en verselinje rimer med et ord inni en annen verselinje.

Denne gangen handler sangen
atter om meg selv.
Jeg har noe tungt i blodet
som vil si farvel.

Inger Hagerup

Noen enderim rimer bare nesten:

- Urene rim = rim som bare delvis fyller kravene til lydlikhet (f.eks. snute – knuse).
- Øyerim/papirrim = ord som staves likt, men uttales forskjellig (f.eks. krig – mig).

ALLITTERASJON

Et annet navn på alliterasjon, er bokstavrim. Det har vi når minst to betonte stavelser eller ord begynner på samme konsonant, eller inneholder flere like konsonanter før første vokal (f.eks. ”fy fillern” – ”fly i flint”). Bokstavrim kan også være når to eller flere trykktunge stavelser begynner med ulik vokal. Bokstavrimet var særlig vanlig i antikken og middelalderen – det var svært viktig i norrøn diktning.

Eksempler: ”Vreid var Ving-Tor/da han vakna” (Trymskvida); ”I alders opphav/ var det Yme bygde” (Voluspå).

Allitterasjon brukes også ofte i avisoverskrifter og reklame.

ASSONANS

Dette har vi når to trykktunge stavelser, som ikke er plassert for langt fra hverandre, inneholder den samme eller en lignende vokallyda (f.eks. ”like – smil”).

Assonanser kan også være konsonantiske. Konsonantene er da identiske eller beslektede, mens vokalene er ulike.

Presterne tænder de blege kjerter,
nonnene nynner de fromme bønner,
børnene folder de spinkle hender,
svanerne skjuler sit næb under vingen.

Sigbjørn Obstfelder

KONFIRMANTEN

Konfirmantens dag på ny.
Salmebok og paraply
- nesa høyt i sky.

Snille onkler, snille tanter,
bare glade gratulanter
strømmer til fra alle kanter.

Bløte kaker - «Værsgo sitt!»
«Tenk at han er voksen blitt
... han har b'ynt å røyke litt.»

«Livet er et pust i sivet...»
«Å - han vet snart mer enn vi vet
om det store, rare livet...»

«Han er like kjekk som faren,»
sier gamle, gode Maren.
«Og sånn buksepress han har,
gutten blir nok svært te kar!»

Konfirmanten står og rødmer
mellom alle disse blødmer.
Dumme taler får en nok a',
han har travelt - ser på klokka.

Han vil ut av tante-klørne,
Gutta venter på'n på hjørne'-
Tantene sku' pokkeren hente
- han er sugen på e' jente!

Arne Paasche Aasen (under pseudonymet Dorian Red)